

Notă informativă

la proiectul Hotărârii ANRE cu privire la modificarea Anexei nr.2 din Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică nr. 113/2019

1. Denumirea autorului responsabil de elaborarea proiectului

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (Agenție/ANRE)

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite

În conformitate cu art. 7 alin. (1) lit. o) din Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016, Agenția elaborează și aprobă *Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale* care reglementează *clauzele obligatorii pentru contractele de furnizare a gazelor naturale consumatorilor finali* (...) în contextul obligațiilor de serviciu public stabilite la art. 89 și 90 și monitorizează respectarea acestuia de către furnizori. La fel, Regulamentul privind furnizarea stabilește raporturile juridice dintre consumatorii finali, furnizori (inclusiv furnizorul de serviciu public) și operatorul de sistem cu privire la furnizarea gazelor naturale.

Începând cu anul 2019, ANRE agenția se află într-un proces continuu de armonizare a cadrului normativ aferent organizării și funcționării pieței gazelor naturale, relațiile contractuale dintre participanții pieței. Concomitent, prin transpunerea *Regulamentului (UE) Nr. 312/2014 de stabilire a unui cod de rețea privind echilibrarea rețelelor de transport de gaz* a fost instituită obligația participanților la piața gazelor naturale de asumare a responsabilității financiare pentru plata dezechilibrelor provocate.

Conform pct. 506 din Codul rețelelor de gaze naturale, utilizatorii de sistem au obligația să plătească sau au dreptul să primească (după caz) plăți pentru dezechilibru în legătură cu cantitatea lor de dezechilibru pentru fiecare zi gazieră. Astfel, furnizorii de gaze naturale (inclusiv furnizorii cărora li s-a impus obligația de serviciu public de furnizare a gazelor naturale la prețuri reglementate) au încheiate contracte de echilibrare cu Entitatea de echilibrare, fiind responsabili pentru dezechilibrele create în sistem prin achitarea plăților pentru dezechilibru.

De menționat, că clauzele obligatorii ale contractelor de furnizare a gazelor naturale încheiate cu consumatorii noncasnici stabilite în Regulamentul privind furnizarea gazelor naturale nu prevăd răspunderea consumatorului noncasnic față furnizorul care și-a asumat răspunderea pentru echilibrare atunci când acesta este penalizat financiar pentru provocarea dezechilibrelor în rețelele de gaze naturale.

Având în vedere că costurile aferente serviciului de echilibrare sunt incluse în prețurile reglementate achitate de toți consumatorii furnizorului de serviciu public este oportună introducerea unei răspunderi subsidiare a consumatorilor noncasnici care cauzează aceste dezechilibre.

Regulamentul în vigoare prevede la pct. 30 din Anexa nr. 2, răspunderea consumatorului noncasnic pentru utilizarea gazelor naturale într-un volum ce depășește 5 la sută din volumul lunar, stabilit în anexa la contract. Prevederile respective au putut fi aplicate de către furnizor în cazul în care față de acesta au fost aplicate astfel de măsuri de către furnizorii externi de gaze naturale. Respectiv, aceste urmează a fi modificate, având în vedere caracterul lor desuet, dar și faptul că începând cu anul 2022 gazele naturale furnizate în Republica Moldova nu mai sunt procurate dintr-o singură sursă.

Finalități urmărite:

- Modificarea cadrului normativ de reglementare pentru a reflecta schimbările care au avut loc pe piața gazelor naturale;
- Recuperarea prejudiciului cauzat furnizorului de gaze naturale prin plata pentru dezechilibrele cauzate de consumatorii săi;
- Excluderea din prețurile reglementate pentru furnizarea gazelor naturale a costurilor aferente achitării plăților pentru dezechilibru.

- Evitarea sancționării duble a consumatorului noncasnic pentru depășirea volumelor consumate/nerecepționarea volumului contractat și prin intermediul achitării prejudiciului pentru dezechilibrele cauzate.

3. Principalele prevederi ale proiectului

Potrivit proiectului, repartizarea volumului lunar contractat de gaze naturale se efectuează proporțional pe zilele lunii dacă o altă modalitate de repartizare nu este prevăzută de contract. Devierea zilnică a volumului de gaze naturale utilizat nu trebuie să depășească nivelul de toleranță zilnică aprobat de Agenție.

La fel, urmează a fi precizat debitul pentru care consumatorul noncasnic are obligația să transmită furnizorului informația privind consumul prognozat (50 MWh/zi).

Consumatorii noncasnici care consumă mai mult de 50 MWh/zi vor recupera prejudiciul financiar cauzat Furnizorului său de la crearea dezechilibrelor care au depășit nivelul de toleranță zilnică aprobat de Agenție pentru consumatorii finali cu măsurare zilnică, în cazul în care Furnizorul responsabil de echilibrare la locul său de consum va achita plăți pentru dezechilibrele cauzate în rețeaua de gaze naturale.

În caz de furnizare incompletă de către Furnizor a volumului lunar de gaze naturale din vina sa, cu mai mult de 5 la sută decât volumele stabilite în Anexa la contract, Furnizorul achită Consumatorului noncasnic prejudiciul cauzat, cu excepția cazurilor de reducere a volumelor de gaze naturale furnizate din cauza neachitării de către Consumatorul noncasnic a gazelor naturale utilizate sau limitării/sistării furnizării de gaze naturale în condițiile Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale aprobat de Guvern.

Pct. 32, 34 se abrogă nefiind aplicabile în condițiile schimbărilor care au avut loc pe piața gazelor naturale când Republica Moldova nu mai procură gaze naturale dintr-o singură sursă.

4. Fundamentarea economico-financiară

Modificarea propusă va duce la recuperarea subsecventă de către furnizorii cărora li s-a impus obligația de serviciu public de furnizare a gazelor naturale la prețuri reglementate și de ultimă opțiune a costurilor aferente achitării plății pentru dezechilibrele provocate ceea ce în final va duce la micșorarea prețurilor reglementate.

5. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare

În conformitate cu art. 9 alin. (7), în cazul situațiilor excepționale în sectorul gazelor naturale, constatate în modul stabilit de lege, sau pe subiecte ce țin de securitatea aprovizionării cu gaze naturale, proiectele de hotărâri, proiectele de decizii pot fi supuse elaborării și adoptării/emiterii în regim de urgență. Argumentarea necesității de a adopta hotărârea/de a emite decizia în regim de urgență se aduce la cunoștința publicului în termen de cel mult 10 zile lucrătoare de la adoptare/emitere, prin publicare pe pagina web a Agenției, prin afișare la sediul acesteia într-un spațiu accesibil publicului și/sau prin difuzare în mass-media centrală.

Se propune ca Hotărârea în cauză a Consiliului de administrație al ANRE să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial pentru a facilita aplicarea prevederilor art. 80 din Legea cu privire la gazele naturale nr. 108/2016 de către consumatorii noncasnici.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului

Proiectul și nota informativă au fost publicate pe pagina web oficială, www.anre.md, la rubrica *Transparența decizională / Proiecte supuse consultării*, astfel, încât orice persoană interesată să aibă posibilitatea de a accesa documentele respective și de a prezenta propuneri și obiecții pe marginea lor, inclusiv prin poșta electronică, la adresa electronică indicată pe pagina ANRE. Agenția a expediat proiectul spre consultare și avizare, în adresa Ministerului Energiei, Consiliului Concurenței, titularilor de licențe pentru furnizarea și distribuția gazelor naturale.

Toate propunerile parvenite la proiectul Hotărârii, precum și informațiile cu privire la acceptarea sau respingerea acestora, cu argumentările ANRE vor fi incluse în sinteza propunerilor și obiecțiilor, publicată pe pagina electronică a Agenției.

La data de 08.08.2023 Agenția a organizat o ședință de lucru cu reprezentanții titularilor de licență care au prezentat propuneri la proiectul de hotărâre. Pe parcursul ședinței au fost examinate argumentele părților implicate și ulterior definitivat proiectul.

7. Constatările expertizei anticorupție

Conform expertizei Centrului Național Anticorupție nr. 06/2/12227 din 04.08.2023 se constată că prevederile proiectului Hotărârii ANRE nu contravin interesului public general (în sensul prevăzut de prevederile Legii integrității nr.82 din 25.05.2017.

8. Constatările expertizei juridice

Constatările expertizei Ministerului Justiției nr. 04/02-7024 din 02.08.2023 au fost luate în considerare la definitivarea proiectului Hotărârii ANRE.

Veaceslav UNTILA
Director general